

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Auvinen, J. & Hanhimäki, M. (2019) Opiskelijavalinnan muutokset tulevaisuudessa ammattikorkeakoulussa ja TAMKissa. TAMK-konferenssi – TAMK Conference 2019. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, Erillisjulkaisuja, s.22 - 26.

URL: <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/TAMK-konferenssi-2019.pdf>

3. OPISKELIJAVALINNAN MUUTOKSET TULEVAISUUDESSA AMMATTIKORKEAKOULUISSA JA TAMKISSA

Johanna Auvinen, suunnittelija, Hakijapalvelut, TAMK

Merja Hanhimäki, lehtori, Biotuote- ja prosessitekniikan koulutus, TAMK

OPETUSMINISTERI SANNI GRAHN-LAASONEN on esittänyt opiskelijavalinnan tulevaisuuden tavoitteiksi seuraavaa: ”Tavoitteena ovat pidemmät työurat ja joustavat opintopolut. Nuoret siirtyvät nopeammin jatko-opintoihin. Joustavat opintopolut helpottavat opintojen suorittamista loppuun sekä työntöön ja opiskelun yhteensovittamista.” Hallituksen kärkihankkeen toimenpiteenä Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on myöntänyt korkeakoulutuksen kehittämiseen hankerahaa muun muassa opiskelijavalintojen kehittämiseen ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Tämä kärkihanke tukee osaltaan Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -visiota. OKM on lisäksi sopinut korkeakoulujen kanssa työelämään siirtymistä nopeuttavista ja korkeakoulutuksen laadun nostamista koskevista tavoitteista. (Valtioneuvoston julkaisusarja 2018.)

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämishankkeelle myönnettiin rahoitusta vuosille 2017–2019 3,0 M€. Hankkeessa ovat mukana kaikki Suomen ammattikorkeakoulut (pl. Ahvenanmaan ammattikorkeakoulu ja Poliisiammattikorkeakoulu), ja sitä koordinoi Metropolia Ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulujen vieraskieliset koulutukset ovat tällä hetkellä tämän kehitys-

työn ulkopuolella. Visiona on entistä hakijaystävällisempi, kustannustehokkaampi ja yksinkertaisempi digitaalisuutta hyödyntävä opiskelijavalintaprosessi. Hankkeen tavoitteena on lisätä todistuksiin pohjautuvaa opiskelijavalintaa, rakentaa kaikkien alojen yhteinen digitaalinen valintakoe sekä luoda uudenlaisia käytänteitä opiskelijavalintoihin. Hanke kehittää myös opiskelijavalintoihin liittyvää ohjausta ja viestintää. Samalla luodaan uudenlaisia malleja tutkinto-opiskelijaksi hakeutumiseen. Nämä toimenpiteet tukevat nuorten nopeampaa siirtymistä jatko-opintoihin. (AMK-opiskelijavalinnat -hankkeen www-sivut 2018)

Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) on ollut opiskelijavalintojen uudistamissa vahvasti mukana alusta asti, ja TAMK:n henkilökuntaa on osallistunut kehittämistyöhön laajasti. Digitaalisen valintakokeen sisällön määrittelyvaiheessa selvitettiin valintakokeiden sisältöalueet tutkittuun ja kokemukselliseen tietoon perustuen. Saadut tulokset osoittivat, että koulutusalojen valintakokeissa arvioitiin tyypillisimmin kieli- ja viestintätaitoja, matemaattisia taitoja ja päätöksentekotaitoja. Lisäksi useilla koulutusaloilla, erityisesti tekniikan alalla, arvioitiin myös luonnontieteellisiä taitoja. (Talman ym. 2018) Digitaalinen valintakoe otetaan käyttöön kaikilla syksyn yhteishaussa mukana olevilla aloilla vuonna 2019.

Kuva 1. Digitaalisen valintakokeen alustavat sisältöalueet

Ammattikorkeakoulut linjasivat OKM:n kanssa tehdyssä sopimuksessa, että vuonna 2020 ammattikorkeakouluihin valitaan yli 50 % opiskelijoista pelkän todistuksen perusteella. Ammattikorkeakoulut ottavat käyttöön sekä ylioppilastutkinnon että ammatillisen perustutkinnon perusteella tehtävät todistusvalinnat. AMK-opiskelijavalinnat -hanke on tuottanut pisteytysmallit ammattikorkeakoulujen käyttöön. Nämä otetaan käyttöön kaikilla aloilla (pl. kulttuuriala ja Diakonia-ammattikorkeakoulun tulkin koulutus) kevään 2020 yhteishaussa. Todistusvalintojen pisteytysmallit esitellään AMK-opiskelijavalinnat -hankkeet www-sivuilla: Todistusvalinnan pisteytysmallit. Ammattikorkeakoulut voivat asettaa todistusvalintoihin kynnysehtoja. Kynnysehdot tarkoittavat tiettyä tarkennettua vaatimusta: aine, aineen arvosana ja/tai rajattu pohjakoulutus. Pisteytysmalleissa ei ole valtakunnallisia

kynnysehtoja, vaan koulutusalat ja / tai ammattikorkeakoulut saavat asettaa ne itse. (AMK-opiskelijavalinnat 2017)

Opiskelijavalintauudistukset vaikuttavat myös opiskelijavalintaa koskeviin lakeihin ja asetuksiin. Ehdotetuilla tulevilla laeilla muun muassa joustavoitetaan korkeakoulutukseen hakeutumista. Korkeakoulujen yhteishaun ja erillisvalinnan käyttöä selvennetään lisäämällä lakeihin säännökset joustavammista hakumenettelyistä erillisvalinnoissa. Myös opiskelijoiden siirtymistä alalta ja tutkinosta toiseen korkeakoulun sisällä helpotetaan tekemällä siirto-opiskelijoiden hakumenettelyä joustavammaksi. (HE 152/2018)

TAMKissa valintaperustetyötä on tehty ja tehdään tiiviissä yhteistyössä koulutuksen vararehtorin, koulutusten avainhenkilöiden, avoimen ammattikorkeakoulun ja hakijapalveluiden kesken. TAMK on jo usean vuoden ajan kehittänyt valintaperusteita herällä korvalla kuulostellen valtakunnassa tapahtuvaa kehitystä. Esimerkiksi todistusvalinnat ovat jo laajasti käytössä, ja TAMK otti käyttöön ensimmäisenä ammattikorkeakouluna ammatilliseen perustutkintoon perustuvan todistusvalinnan syksyllä 2018. Tällä hetkellä on tarpeen aloittaa suunnittelu 2020 käyttöön otettavien todistusvalintojen pisteytysmallien kynnysehdoista. Tähän asti on esitetty ajatuksia muun muassa ylioppilastutkinnon matematiikan arvosanan vaatimuksesta tekniikan alalla sekä rajattujen pohjakoulutusten käyttöönotosta ammatillisen perustutkinnon todistusvalinnassa. Tämänkaltaisia kynnysehtoja on TAMKissa jo nyt käytössä useilla koulutusaloilla.

TAMKissa on otettu käyttöön syksyllä 2016 sairaanhoitajakoulutuksen digitaalinen valintakoe, josta saadut kokemukset ovat olleet rohkaisevia. Syksyllä 2019 tehdessään hakemuksen Opin-

topolku-portaalissa, hakija tulee itse valitsemaan annetuista vaihtoehtoisista ajan ja paikan, missä ammattikorkeakoulussa valintakokeen tulee tekemään, riippumatta siitä, mihin hän on hakenut. Järjestelytyö valtakunnallisen digitaalisen valintakokeen järjestämiseksi on aloitettu kaikissa ammattikorkeakouluissa, kuten myös TAMKissa.

Tulevaisuudessa TAMKin tulee kehittää joustavampia haku- ja valintamenettelyjä. Olisiko myös jatkuva haku yksi mahdollisuus?

Lähteet

AMK-opiskelijavalinnat. 2017. Luettu 20.12.2018. <http://www.amk-opiskelijavalinnat.fi/>

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta 152/2018. Luettu 20.12.2018. <https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f805db2e5>

Talman, K., Borodavkin, M., Kanerva, A. & Haavisto, E. 2018 Ammattikorkeakoulujen uuden digitaalisen valintakokeen kehittäminen – määrittelyvaiheen tulokset. Luettu 20.12.2018. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/154646/018_talman_ym_ammattikorkeakoulun_uuden_digitaalisen_valintakokeen_kehittaminen_tutkimusraportti.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Valtioneuvoston julkaisusarja 27/2018. Ratkaisujen Suomi: Hallituksen toimintasuunnitelma 2018–2019. Luettu 20.12.2018. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160963/27_Hallituksen%20toimintasuunnitelma%202018-2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y